

برای ملحفه یک نفره با عرض ۱۵۰ سانتی‌متر، فقط از طول آن ۲۵۰ سانتی متر علامت و برش زده می‌شود.

برای عرض ۲۸۰ سانتی‌متر، از وسط پارچه چرت کوچکی زده و با دست پاره می‌شود چون پارچه های نخ و پوپلین از طرف راه بسیار راحت و صاف بریده می شوند و بدین ترتیب ۲ عدد ملحفه یک نفره تهیه می شود.

ملحفه دو نفره مانند ملحفه یک نفره است فقط اندازه عرض به جای ۱۴۰ سانتی متر ۲۴۰ سانتی‌متر است.

ملحفه‌ها در ابعاد مختلف تهیه می‌شوند به عنوان مثال:

اندازه استاندارد ملحفه یک نفره ۲۵۰×۱۴۰ سانتی‌متر

اندازه استاندارد ملحفه دو نفره بزرگ ۲۵۰×۲۴۰ سانتی‌متر

اندازه استاندارد ملحفه دو نفره کوچک ۲۵۰×۲۱۰ سانتی‌متر

نکته ایمنی و بهداشتی:

اگر در حین کار سوزن یا سنجاق به دستتان فرو رفت
فورا با دارو های ضد عفونی دستتان را تمیز کنید.

خودآزمایی

- (۱) به لبه طول پارچه که ریش نمی‌شود، ..... می‌گویند؟
(۲) کدامیک از پارچه‌ها ترکی دارد؟ آن را مشخص کنید.

- (۳) برای تهیه ملحفه از چه نوع پارچه ای استفاده می‌کنیم؟

- (۴) بهترین وسیله برای اندازه گیری پارچه چیست؟

الف) متر

ب) اشل خیاطی

ج) نوار پارچه‌ای

د) گونیا

تمرین عملی «دوخت ملحفه»

علاوه بر ملحفه‌ای که در حین آموزش دوختید
یک ملحفه دیگر بدوزید.

۹) آموزش برش و دوخت ملحفه کیسه‌ای پتو

ملحفه‌ها را می‌توان به صورت کیسه‌ای نیز تهیه کرد که در این صورت تعویض ملحفه راحت‌تر انجام می‌شود.

وسایل و مواد مورد نیاز :

- ④ دو لایه پارچه نخی علامت گذاری شده به ابعاد: ۲۲۰×۱۷۰ سانتی متر و ۲۵۰×۱۷۰ سانتی متر
- ④ دکمه
- ④ پایه جادکمه
- ④ ملزومات خیاطی

تکه‌های علامت گذاری شده را برش بزنید.

یک لبه‌ی ملحفه را به اندازه ۲ سانتی‌متر تا بزنید و اتو کنید.

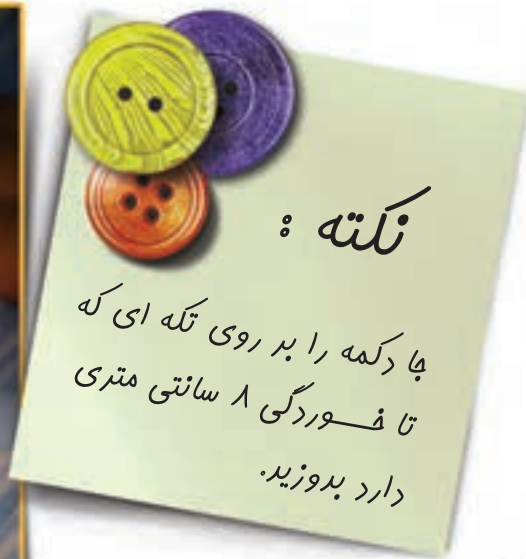
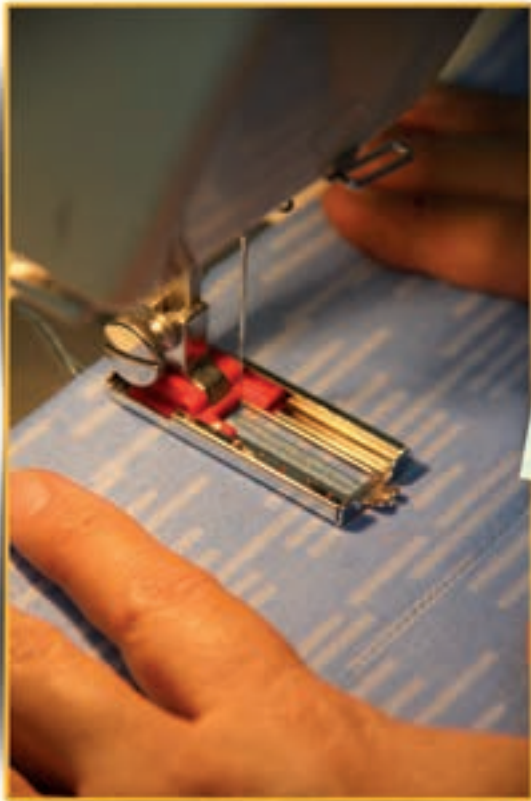

لبه‌ی دیگر ملحفه را به اندازه ۸ سانتی‌متر تا بزنید و اتو کنید.

لبه‌های تا زده را چرخ کنید.

درمحل های علامت گذاری شده
 جادکمه بدوزید.

برای «روی هم گرد» ۱۵ سانتی متر از تکه بلندتر را به طور برعکس بر روی تکه کوتاه تر برگردانید.

دو طرف طول ملحفه را چرخ
و سردوزی کنید.

ملحفه را به طرف روبرگردانید و اتو بزنید.

مقابل جادکمه ها، دکمه بدوزید.

۹

نکته :

برای پیش بینی آب رفتگی پارچه قبل از برش پارچه‌های نفی، بهتر است قبل از برش آن‌ها را در آب سرد بخیسانید.

می‌توانید از دکمه‌های متری یا زیپ پاسبان برای دوفت لبه‌ی ملحفه استفاده کنید.

خودآزمایی

(۱) مترهای خیاطی چند سانتی متر است؟

(۲) برای تهیه ملحفه کیسه‌ای تقریباً چند برابر ملحفه معمولی پارچه لازم است؟

(۳) کدام تصویر تناسب اندازه بین جادکمه و دکمه را نشان می‌دهد؛ علامت بزنید.

(۴) اندازه سجاف برگرد ملحفه کیسه‌ای ..... سانتی متر است.

(۵) بهترین وسیله برای شکافتن درز یا باز کردن جا دکمه چیست؟

الف) قیچی

ب) سوزن

ج) نخ‌چین

د) بشکاف

تمرین عملی «دوخت ملحفه‌ی کیسه‌ای»

ملحفه‌ی کیسه‌ای را به صورت گروهی بدوزید با توجه به توانمندی و علائق اعضا، وظایف را بین گروه تقسیم کنید

- دوخت درزها

- سردوزی

- دوخت دکمه و جادکمه

- برگرداندن و اتوکاری

کار خود را بررسی کنید؛ آیا اعضای گروه کار خود را به درستی انجام داده‌اند؟ در صورت اشکال در کار با کمک یکدیگر آن را برطرف کنید.

هنگام کار ، به محض احساس خستگی یا بدن درد
ورزش و نرمش های مخصوص گردن ، کمر و پا را فراموش نکنید.

۱۰) آموزش برش و دوخت رویشکی دور کش دار

وسایل و مواد مورد نیاز :

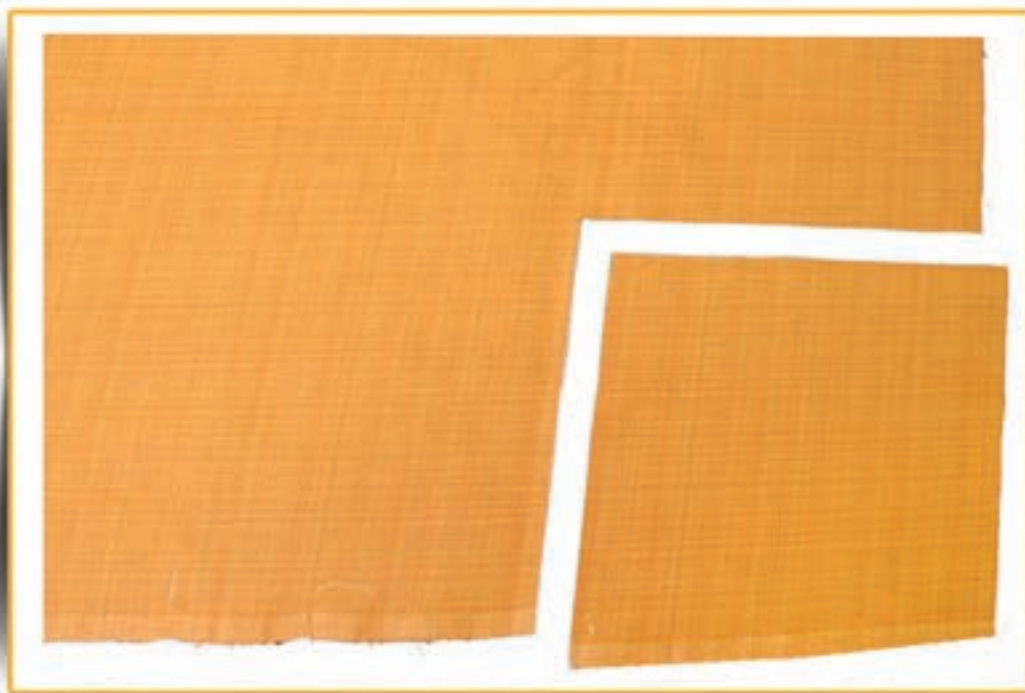
پارچه نخی عرض ۱۵۰ سانتی‌متر و طول ۲/۵ متر

کش نواری با عرض یک سانتی‌متر

ملزومات خیاطی

از گوشه‌های ملحفه، چهار مربع به اندازه ۲۲×۲۲ سانتی‌متر علامت‌گذاری کنید و برش بزنید.

۱

دو ضلع بریده شده را در چهار گوشه ملحفه به هم بدوزید.

۲

دور ملحفه را به صورت لیفه بدوزید
و فقط یک سانت جای عبور کش را ندوزید.

۳

نکته :

طول کش معمولاً به اندازه
نیمی از طول لیفه می باشد.

کش را با کمک یک سنجاق قفلی
از داخل لیفه عبور دهید.

۴

دو سر کش را به صورت محکم کاری بدوزید.

در صورت تمایل به جای اینکه کش را از لیفه عبور دهید. کش را مستقیماً بر روی ملحفه بدوزید.

فعالیت تکمیلی ۱

مزایا و معایب روتشکی دور کش دار و ساده را با هم مقایسه کرده با همکاری گروه پاسخ دهید:

معایب	مزایا	
		ملحفه معمولی
		ملحفه کیسه‌ای

تمرین عملی

«دوخت روتشکی دورچین دار»

پس از آموزش روتشکی دورچین دار و دوخت آن در حین آموزش به صورت گروهی نیز دوخت آن را انجام دهید و وظایف زیر را بین گروه تقسیم کنید:

- علامت گذاری چهار گوشه پارچه

- برش پارچه

- دوخت گوشه‌ها و سردوز

- دوخت لیفه

- اتوکاری

- عبور دادن کش از لیفه

دوختی که به صورت گروهی انجام داده‌ای با همان دوخت که به صورت فردی انجام داده‌ای را با هم مقایسه کن و نتیجه را بنویس:

.....
.....

خودآزمایی

۱) برای علامت گذاری الگو بر روی پارچه بهتر است از ..... استفاده کرد.

۲) در طرح زیر «روتشکی دور کش دار» محل‌های مشخص شده مربع‌هایی به ابعاد ..... سانتی متر می باشد.

۳) کش را از داخل لیفه با کمک ..... عبور می دهیم .

نکته ایمنی و بهداشتی:

هرگز با دست نخ را پاره نکنید
زیرا مقاومت نخ باعث بریدگی پوست دست شما می شود.

آموزش برش و دوخت
سررویس روتختی

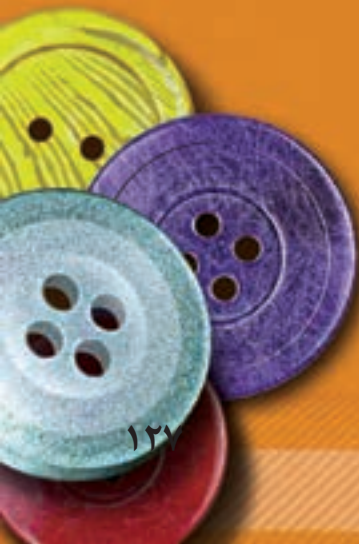
بخش سوم

هدف‌های رفتاری برش و دوخت روتختی

از فراگیر انتظار می‌رود پس از پایان این درس بتواند به اهداف زیر دست یابد.

۱. علامت گذاری و برش روتختی ساده را انجام دهد.
۲. کلیه مراحل دوخت روتختی ساده شامل، محاسبه طول و عرض و افتادگی روتختی را انجام دهد.
۳. علامت گذاری و برش روتختی دورچین دار را انجام دهد.
۴. کلیه مراحل دوخت روتختی دورچین دار شامل؛ آماده کردن نوار به صورت چین، نصب نوار چین با توجه به نقاط موازنه را انجام دهد.
۵. علامت گذاری و برش روتختی سجاف دار را انجام دهد.
۶. کلیه مراحل دوخت روتختی سجاف دار شامل: چرت، محاسبه طول و عرض افتادگی، برش و دوخت سجاف را انجام دهد.
۷. تمیز کاری و بررسی صحت کار را انجام دهد.
۸. کلیه موارد ایمنی و بهداشتی در حین کار را رعایت کند.

دوخت و شکل روتختی بستگی مستقیم با اندازه و شکل تخت دارد به طور مثال روتختی مخصوص تخت با لبه با روتختی تخت بدون لبه متفاوت است به همین ترتیب نحوه اندازه‌گیری تخت (برای دوخت روتختی) نیز متفاوت می‌شود، در صفحه بعد به نحوه اندازه‌گیری انواع تخت اشاره شده است:

نحوه اندازه‌گیری تخت با لبه‌ی بالا و پایین

طول روتختی = طول تخت + (ارتفاع تشک $\times$ ۲) + (۲۰ سانتی‌متر $\times$ ۲)

عرض روتختی = عرض تخت + (ارتفاع تخت و تشک $\times$ ۲)

نحوه اندازه‌گیری تخت با لبه‌ی بالا

طول روتختی = طول تخت + (ارتفاع تشک $\times$ ۲) + (۲۰ سانتی‌متر + ارتفاع تخت)

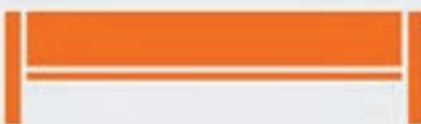
عرض روتختی = عرض تخت + (ارتفاع تخت و تشک $\times$ ۲)

نحوه اندازه‌گیری تخت بدون لبه

طول روتختی = طول تخت + (ارتفاع تخت و تشک $\times$ ۲)

عرض روتختی = عرض تخت + (ارتفاع تخت و تشک $\times$ ۲)

* ۲۰ سانتی‌متر دنباله‌ی روتختی است که در زیر تشک قرار می‌گیرد.

۱۱) آموزش و برش روتختی ساده

از روتختی برای زیبایی و تنوع در دکوراسیون اتاق خواب استفاده می‌شود. روتختی در انواع مختلف در بازار موجود است. در این کتاب روتختی‌هایی با برش و دوخت ساده آموزش داده شده است.

وسایل و مواد مورد نیاز :

پارچه مناسب نخى متناسب با تخت مورد نظر

ملزومات خياطى

۱ ابعاد تخت را با راهنمایی مربی اندازه گیری کنید.

۲ اندازه های بدست آمده را با کمک مربی روی پارچه علامت گذاری کنید، سپس برش بزنید.

دور روتختی را لبه دوزی کنید.

۳

نکته ایمنی و بهداشتی:

رعایت نظافت و ضدعفونی مداوم کارگاه، پوشیدن روپوش کار و به پا کردن صندل مخصوص، در هنگام فعالیت بسیار مهم است به طور مثال در دوخت ملحفه و روتختی که اغلب اوقات افتادن دنباله کار بر روی زمین اجتناب ناپذیر است.

با دوستان خود در باره تزئین روتختی گفت و گو کنید و یکی از روش‌های زیر را
برای تزئین روتختی انتخاب کنید:
* مروارید دوزی * چهل تکه دوزی * گلدوزی * تکه‌دوزی * روبان دوزی
* ترکیب رنگ‌های متضاد و یا تیره روشن

نکته ایمنه و بهداشتی:

هنگام کار با پارچه‌هایی با رنگ روشن و
ظریف توجه به تمیزی دست و شستشوی
مداوم آن از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

۱۲) آموزش برش و دوخت روختی دورچین دار

وسایل و مواد مورد نیاز :

پارچه نخی متناسب با ابعاد تخت مورد نظر

نوار چین روتختی

ملزومات خیاطی

طول و عرض تخت را اندازه گیری کنید.

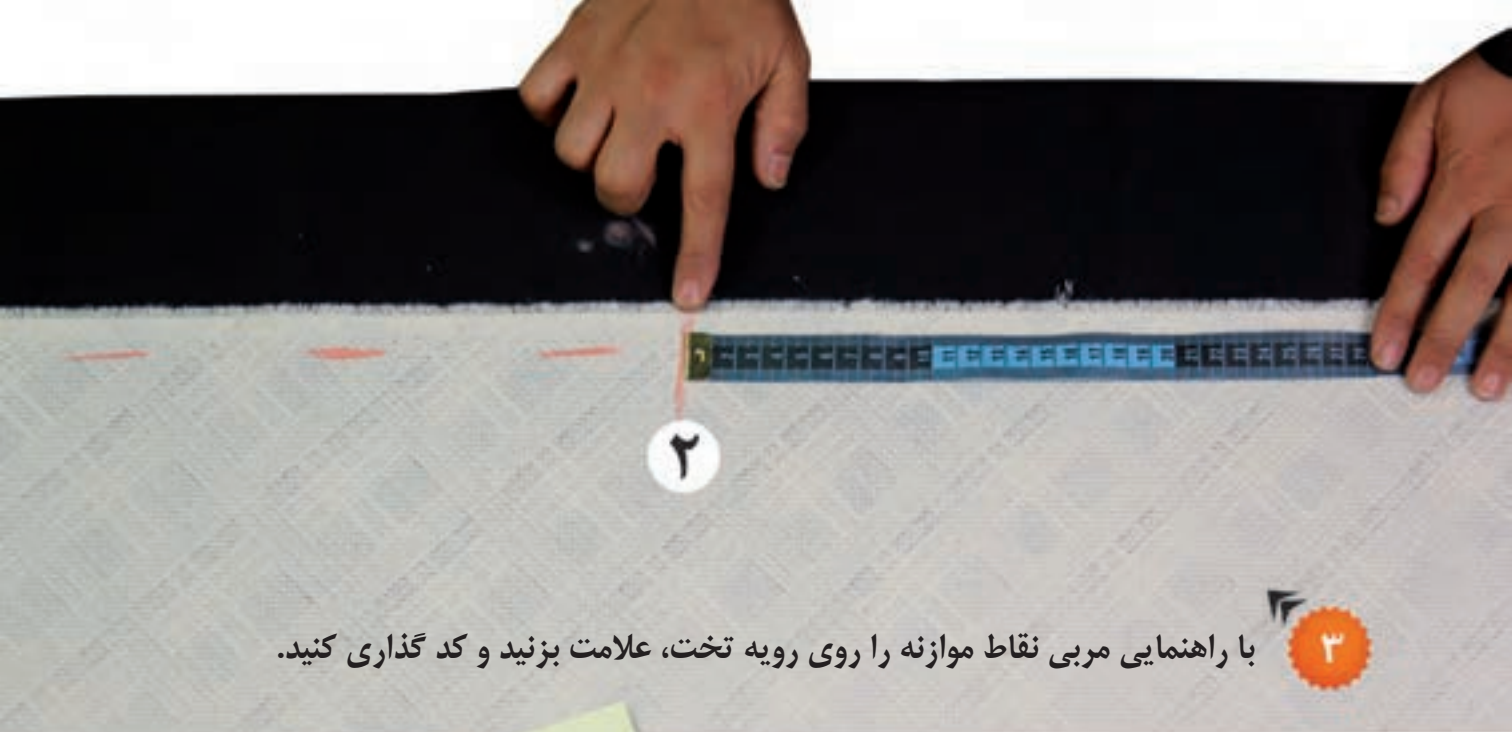
۱

اندازه های بدست آمده را با کمک مربی روی پارچه
رویہ تخت، علامت گذاری کنید و برش بزنید.

۲

با راهنمایی مربی نقاط موازنه را روی رویه تخت، علامت بزنید و کد گذاری کنید.

با راهنمایی مربی نقاط موازنه را روی نوار چین یا پلیسه علامت زده کد گذاری کنید و چرت بزنید.

تکه‌های نوار چین را از عرض به یکدیگر بدوزید تا یک نوار کامل برای چین دادن بدست آید.

دو عرض نوار چین یا پلیسه را لبه دوزی و یک طول آن را سردوزی کنید.

۶

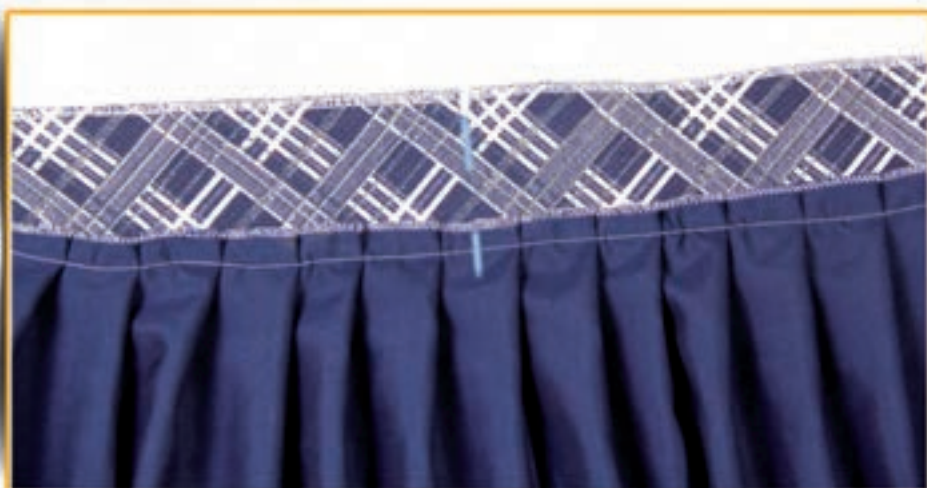
نوار پارچه‌ای را به روش چین سوزنی و یا پلیسه چرخ کنید.

۷

برای بهتر و سریع تر دوختن می‌توانید از پایه های مخصوص
چرخ صنعتی راسته دوزی مانند پایه نیش چرخ زن و
پایه پلیسه استفاده کنید.

نکته :

نوار چین یا پلیسه را با توجه به نقاط موازنه با سنجاق ته گرد
به روتختی وصل کنید و سپس چرخ کنید.

۸

می توانید از پارچه های ابردوزی شده آماده جهت دوخت وسط روتختی و برای چین دور روتختی از پارچه بدون ابردوزی استفاده کنید.

بحث گروهی

« بحث گروهی »

- ۱) چه رابطه‌ای بین ضخامت پارچه و مقدار چین وجود دارد؟
- ۲) عکس‌ها و مجلات مخصوص روتختی و سرویس خواب چه کمکی به ما می‌کند؟

تمرین عملی

«دوخت روتختی چین دار مخصوص تخت با دو لبه»

پس از تشکیل گروه، وظایف زیر را بین اعضا تقسیم کرده و را دوخت به صورت گروهی انجام دهید:

- اندازه گیری ابعاد تخت
- برش پارچه رویه تخت
- دوخت چین
- وصل چین به رویه تخت
- اتوکاری

دوختی که به صورت گروهی انجام داده‌ای با همان دوخت که به صورت فردی انجام داده‌ای را با هم مقایسه کرده و نتایج را بنویسید:

.....
 .....

در حین انجام فعالیت ها به منظور رفع خستگی، و بدست آوردن روحیه ای شاد، زمانی کوتاه را به انجام حرکات نرمشی ساده اختصاص دهید.

۱۳) آموزش برش و دوخت روختی سجافدار

وسایل و مواد مورد نیاز :

پارچه مناسب جهت روتختی

ملزومات خیاطی

طول و عرض تخت را اندازه گیری کنید.

اندازه های بدست آمده را با کمک مربعی روی پارچه علامت گذاری کنید و برش بزنید.

سجاف را نیز به اندازه عرض روتختی
و به طول ۷۰ سانتی متر روی پارچه
علامت گذاری کنید و برش بزنید.

سه لبه‌ی سجاف را تو بزنید.

۴

لبه‌ی دیگر سجاف را روی روتختی قرار دهید و از پشت بدوزید.

کار را به طرف رو برگردانید و اتو کنید.

۶

اگر پارچه روتختی ساده است می‌توانید سجاف را تکه دوزی و یا گلدوزی کنید سپس به روتختی وصل کنید.

نکته :

